Finnwatch

VUOSIKOOSTE 2015

Finnwatch – Vuosikooste 2015

Julkaisuajankohta: Toukokuu 2016
Taitto: Petri Clusius/Amfibi Ky

SISÄLTÖ

2 Sisältö
4 Toiminnanjohtajan katsaus vuoteen 2015
6 Strategia ja henkilöstö
8 Rahoitus
10 Varainhankinta
12 Tutkimusohjelmat
14 Kohdemaat
16 Selvitykset
26 Kehitysyhteistyöhanke
28 Muut hankkeet
30 Mediahuomio
36 Vaikuttamistyö

Toiminnanjohtajan katsaus vuoteen 2015

Vuosi 2015 jäänee Euroopassa historiaan kriisien, ihmisoikeusperustaisuuden rapautumisen ja sisäänpäin kääntymisen aikana. Kyynisyys ja näköalattomuus läpileikkasivat myös Suomessa niin julkista keskustelua kuin politiikkaa.

Suomen uusi hallitus moukaroi kansalaisjärjestökenttää ennennäkemättömällä tavalla: järjestöjen kehitysyhteistyövaroista leikattiin 49 miljoonaa, ja muun muassa Finnwatchin julkiset rahoitusikkunat jäädytettiin kokonaan. Jo jätetyt rahoitushakemukset jätettiin käsittelemättä ja vuosittainen rahoituskierros peruutettiin. Samaan aikaan kehitysyhteistyövaroja ohjattiin yrityksille 1 300 prosenttia enemmän kuin aikaisempina vuosina.

Yritysvastuu pudotettiin pois hallitusohjelmasta, Suomessa aloitettiin normitalkoot, hallitus ajoi laajasta vastustuksesta huolimatta läpi hallintarekisteriä sekä verovälttelijöiden armahduslakia ja jarrutti EU:ssa ja YK:ssa sitovaa yritysvastuusääntelyä.

Yritysten ihmisoikeus- ja verovastuuun edistäminen poliittisella tasolla oli vaikeampaa ja turhauttavampaa kuin ehkä koskaan aiemmin.

Pelkkää mustaa horisontissa ei kuitenkaan ole, sillä poliittisista kriiseistä huolimatta yritysvastuun merkitys vahvistui kansainvälisesti. OECD ja

Euroopan unioni jatkoivat merkittävien aggressiivista verosuunnittelua suitsivien hankkeiden valmistelua, Euroopan parlamentti otti voimakkaasti kantaa sitovan konfliktimineraalilainsäädännön puolesta ja Ranskassa lakialoite yritysten sitovasta ihmisoikeushuolellisuusvelvoitteesta eteni parlamentissa.

Kovasta vastatuulesta huolimatta Finnwatch julkaisi kymmenen uutta tutkimusraporttia – enemmän kuin koskaan aiemmin. Tavoitimme 1 500 mediaosumalla miljoonia ihmisiä.

Jos suomalaiset yritykset mielivät kansainvälisille markkinoille, niillä on oltava perusasiat kunnossa myös yritysvastuukysymyksissä. Monet suomalaiset yritykset ovat kanssamme samaa mieltä, ja Finnwatchin vuoropuhelu yritysten kanssa johti lukuisiin parannuksiin myös vuonna 2015.

Vahvistimme kansainvälisiä verkostojamme erityisesti Euroopassa, Aasiassa ja Yhdysvalloissa. Paikkasimme meihin kohdistuneet hallituksen kehitysyhteistyöleikkaukset joukkorahoituksella. Lähes 2 000 suomalaista rahoitti toimintaamme yhteensä lähes 52 000 eurolla.

Kiitos kaikille tavoitteitamme tukeneille yhteistyö- ja keskustelukumppaneille sekä rahoittajille! Avullanne jatkamme työtä sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävämmän yritysvastuun edistämiseksi myös vuonna 2016.

Sonja Vartiala
Toiminnanjohtaja

Tehtävä

Finnwatch tutkii yritystoiminnan globaaleja vaikutuksia. Tutkimustoimintansa pohjalta yhdistys tekee vaikuttamistyötä ja käy yhteiskunnallista keskustelua.

Tavoite

Finnwatch muuttaa yritysten toimintaa sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävämmäksi. Yhdistys on kansainvälisesti tunnustettu yritysvastuun asiantuntija, joka tuo suomalaisen lisäarvon kansainväliseen yritysvastuukeskusteluun.

Finnwatchin jäsenjärjestöt:

attac

Eettisen kaupan puolesta

Dalitien solidaarisuusverkosto – Dalit Solidarity Network in Finland DSNFI

KEHYS ry

kepa

Kirkon ulkomaanapu – actalliance

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet

Maan ystävät – Friends of the Earth Finland

sask

Solidaarisuus

Henkilöstö

Sonja Vartiala
Toiminnanjohtaja

Henri Telkki
Tutkija ja lakimies

Anu Kultalahti
Tutkija

Sanna Ristimäki
Hallinto- ja tutkimuskoordinaattori

Vuonna 2015 yhdistyksessä työskenteli lisäksi harjoittelijana Carlos Eduardo Ruiz Barceló.

Finnwatchin tulot vuonna 2015

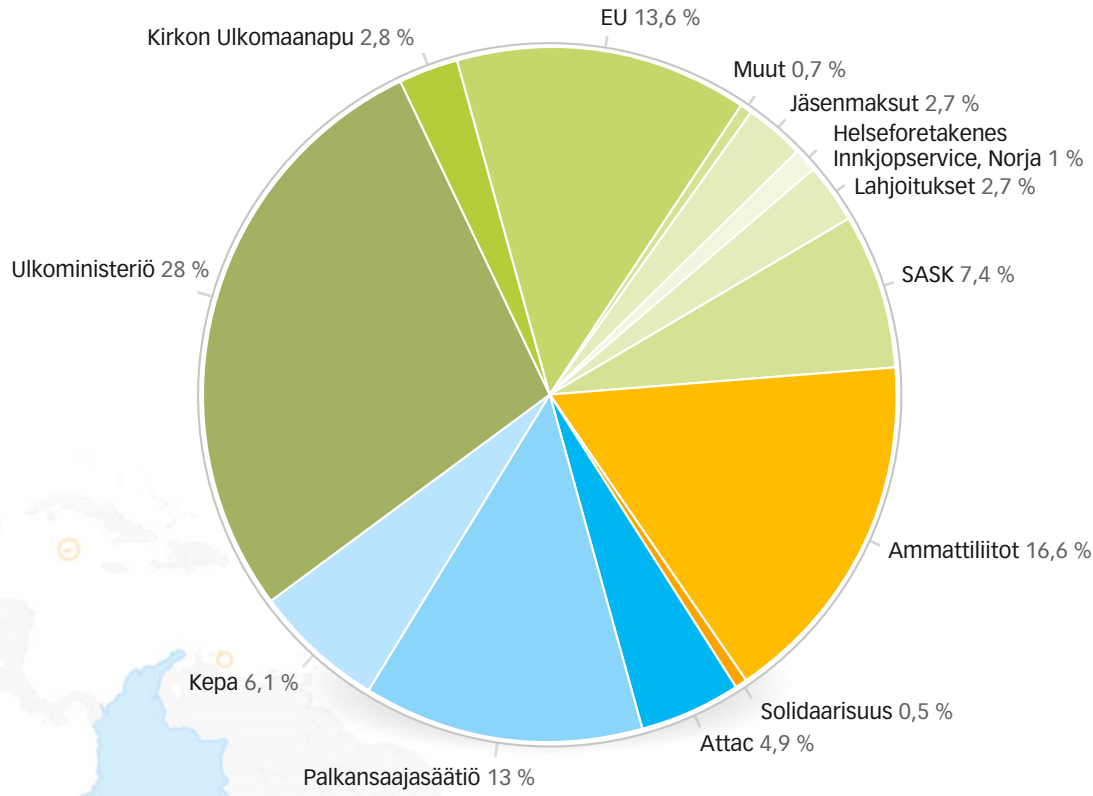

Tulot yhteensä 307 700 €

Finnwatchin menot vuonna 2015

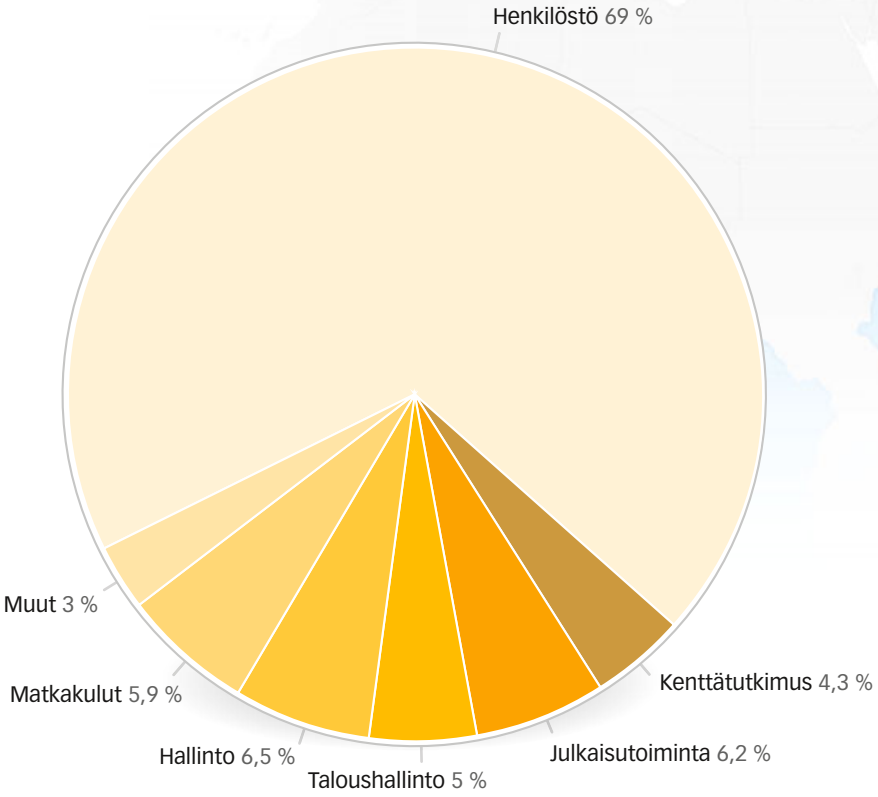

Kokonaismenot vuonna 2015 yhteensä 253 534 €

Varainhankinta

Joukkorahoituskampanjalla kerättiin lähes 52 000 euroa tutkimustoimintaan.

Hallituksen kehitysyhteistyöleikkaukset ja kansalaisjärjestöjen rahoitusikkunoiden jäädytykset herättivät Suomessa vilkkaan julkisen keskustelun.

Vastauksena julkisten rahoituskanaviensa jäädytykseen Finnwatch käynnisti syksyllä joukkorahoituskampanjan. Kolmessa kuukaudessa suomalaiset rahoittivat lähes 52 000 eurolla Finnwatchin tutkimustyötä.

Aggressiivisen verosuunnittelun aiheuttamia veromenetyksiä ja yksityisen sektorin kehitysyhteistyöhankkeita tarkastelevat tutkimushankkeet toteutetaan joukkorahoituksella vuosien 2016 ja 2017 aikana.

Finnwatchin rahoitusikkunoiden jäädyttäminen kiinnosti myös kansainvälisesti. Intialainen Cividep ja thaimaalainen MWRN protestoivat kuvavetoomuksella Finnwatchin rahoituslähteiden leikkauksia. Suomessa taiteilija Jani Leinonen kampanjoi Finnwatchin rahoituksen turvaamiseksi.

Ihmisarvoisen työn ohjelma

Ihmisarvoisen työn ohjelmassa tuotetuissa selvityksissä keskitytään muun muassa järjestäytymisvapautta, työaikoja, elämiseen riittävää palkkaa ja työturvallisuutta koskeviin kysymyksiin yritysten alihankintaketjuissa kehittyvissä maissa.

Vuonna 2015 Ihmisarvoisen työn ohjelma tarkasteli erityisesti sitä, miten Finnwatchin aiempina vuosina julkaistut raportit ovat vaikuttaneet tutkittujen tehtaiden ja plantaasien työoloihin.

Vuonna 2015 Ihmisarvoisen työn ohjelman alla tuotettiin seuraavat selvitykset:

- **Viidakon uudet lait** – Sertifiointijärjestelmien ja IOI Groupin vastaukset Finnwatchin 'Viidakon lait' -selvitykseen
- **Lasitehtaan paremmat työolot** – Seurantaraportti: Iittala ja Marimekko Thaimaassa
- **Vastuullisempia kumikäsineitä?** – Seurantaraportti Siam Sempermedin työoloista
- **On the borderline of responsibility** – Case studies on the production of Tokmanni's own imports products in Thailand

Ohjelmassa ovat mukana:

JHL, pro, Tehy, SEL, Solidaarisuus, TEAM Teollisuusalojen ammattiliitto ry, pam Palvelualojen ammattiliitto Servicefacket

Kestävän talouden ohjelma

Kestävän talouden ohjelmassa paneudutaan taloudellisen vastuullisuuden kysymyksiin. Tutkimusohjelma tarkastelee yritysten vastuulliseen veronmaksuun liittyviä kysymyksiä.

Vuonna 2015 Kestävän talouden ohjelman alla tuotettiin seuraavat selvitykset:

- **Kohti veroparatiisivapaita ostoja** – Miten veronmaksun vastuullisuus voidaan huomioida julkisissa hankinnoissa?
- **Valtioenemmistöisten yhtiöiden veroraportit** – Maakohtaisia tietoja ei edelleenkään avata

Ohjelmassa ovat mukana:

attac kepa JHL

Rahoitti *Kohti veroparatiisivapaita ostoja* -selvityksen

Finnwatchin tutkimusten ja artikkelien kohteena olleet maat vuonna 2015

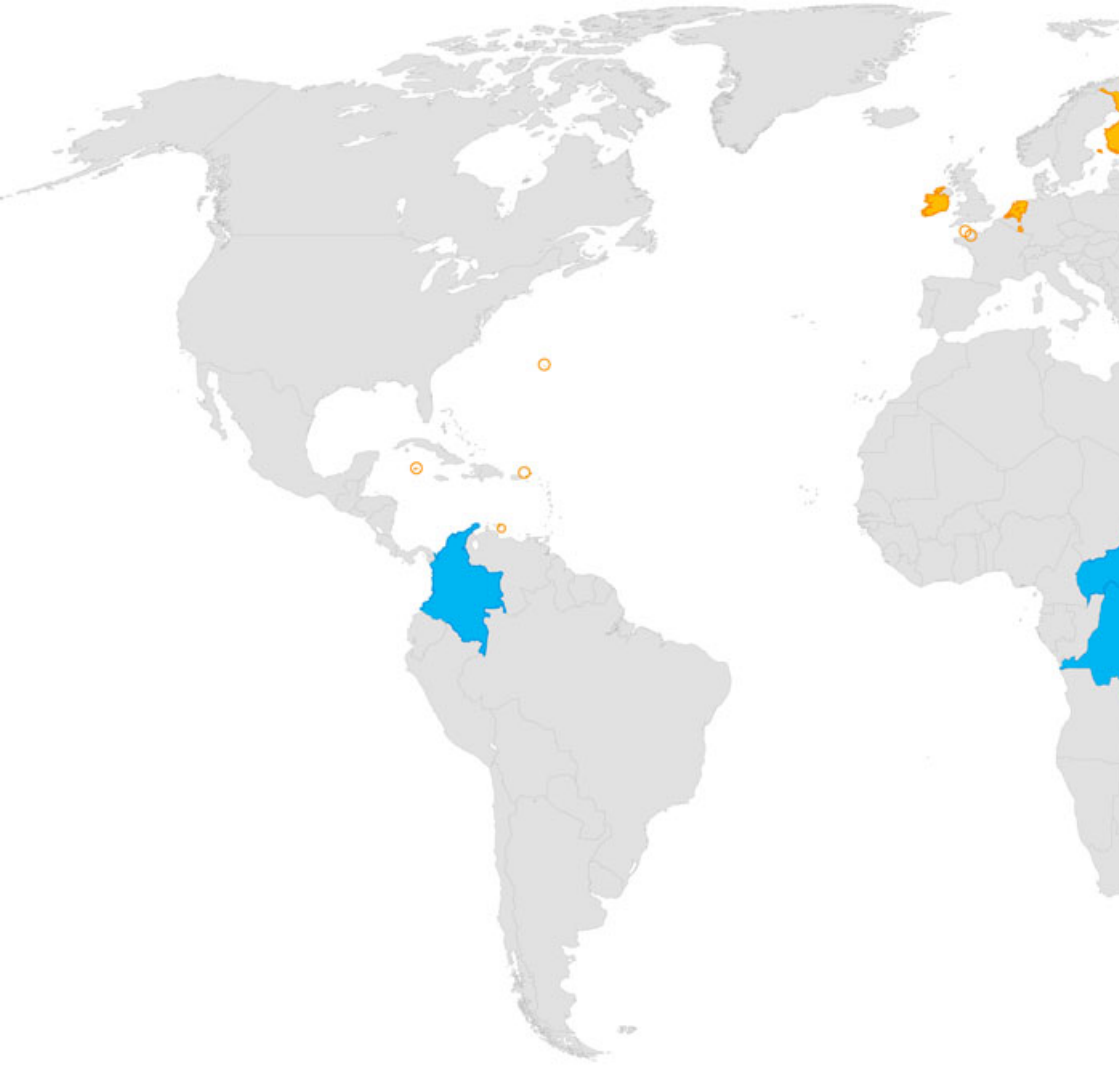

Tutkimukset:

Alankomaat
Bermuda
Brittiläiset Neitsytsaaret
Caymansaaret
Guernsey
Hongkong
Intia
Irlanti
Jersey
Luxemburg
Malesia
Mosambik
Singapore
Suomi
Thaimaa

Artikkelit:

Bangladesh
Etiopia
Intia
Keski-Afrikan tasavalta
Kolumbia
Kongon demokraattinen tasavalta
Kiina
Laos
Luxemburg
Malesia
Mosambik
Suomi

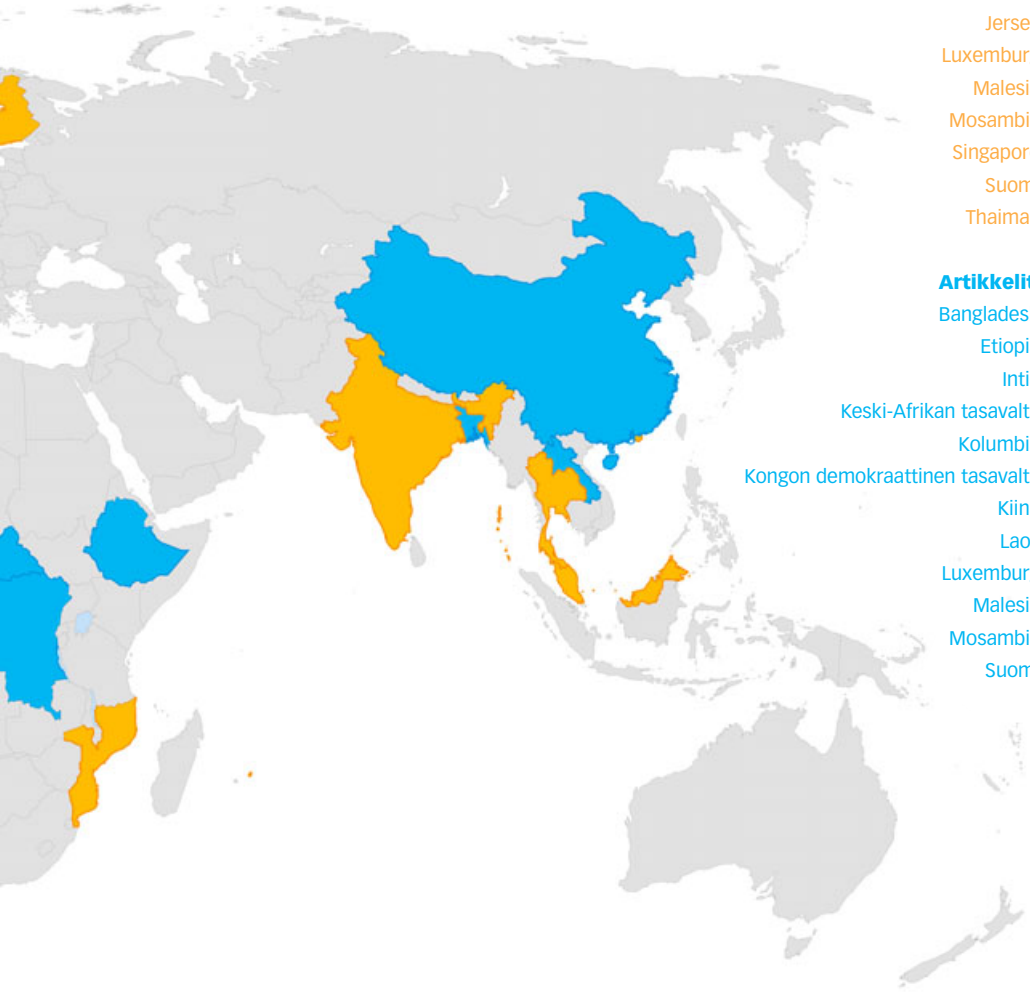

13.02.2015

Elämiseen riittävä palkka ihmisoikeutena
Laskentamalli ja suositukset

Finnwatch tarkasteli Elämiseen riittävä palkka ihmisoikeutena -raportissa erilaisia elämiseen riittävän palkan laskentamalleja. Vertailun pohjalta Finnwatch laati yksityiskohtaisen mallin elämiseen riittävän palkan laskemiseksi kehittyvissä maissa.

RAHOITTAJA: SUOMEN AMMATTILIITTOJEN SOLIDAARISUUSKESKUS SASK

HYVÄT UUTISET

Raportti ja sen liitteeksi laadittu elämiseen riittävän palkan laskentamalli toimitettiin kymmenille suomalaisyrityksille. Laskentamallia tullaan hyödyntämään Finnwatchin tulevissa selvityksissä.

04.03.2015

Huipputeknologian takapihalla
Työelämänoikeudet Wärtsilän arvoketjussa

Finnwatch tutki Wärtsilän tehtaiden, alihankkijoiden sekä rakennusmiesten työoloja Intiassa ja Mosambikissa.

Selvitys paljasti muun muassa, että Wärtsilän Intian Khopolin tehtaalla maksettiin elämiseen riittämättömiä palkkoja, ja että tehtaalla käytettiin runsaasti vuokratyöntekijöitä, joiden työehdot olivat heikompia kuin vakituisten työntekijöiden.

Lisäksi Wärtsilän Intiassa sijaitsevan alihankkijan tehtaan epäiltiin loukkaavan työelämän oikeuksia. Tehtaalla maksettiin laittoman alhaisia palkkoja ja tehtiin laittoman pitkiä työpäiviä.

RAHOITTAJA: SUOMEN AMMATTILIITTOJEN SOLIDAARISUUSKESKUS SASK, METALLILIITTO, AMMATTILIITTO PRO JA INSINÖÖRILIITTO

HYVÄT UUTISET

Wärtsilä kertoi Finnwatchille selvittävänsä raportissa esiin tulleet ongelmat.

13.03.2015

Viidakon uudet lait

Sertifiointijärjestelmien ja IOI Groupin vastaukset Finnwatchin 'Viidakon lait' -selvitykseen

Finnwatch julkaisi vuonna 2014 tutkimuksen koskien palmuöljyplantaasien työoloja. Viidakon uudet lait -raportti käsittelee selvityksessä mukana olleiden sertifiointijärjestelmien ja palmuöljytuottaja IOI:n reaktioita.

Selvityksen mukaan työolot paranivat Nesteen ja Pauligin alihankkijan IOI Groupin tiloilla. Muun muassa Finnwatchin kritisoima koeaikakäytäntö lakkautettiin ja lakko-oikeutta rajaava kirjaus työsopimuksista poistettiin.

RAHOITTAJA: IHMISARVOISEN TYÖN OHJELMAN KUMPPANIJÄRJESTÖT SEKÄ ULKOASIAINMINISTERIÖ

HYVÄT UUTISET

Finnwatch jatkoi aktiivisesti dialogia Nesteen kanssa ja vieraili myös yrityksen johtoryhmässä marraskuussa 2015. Neste julkaisi joulukuussa 2015 koko konsernia koskevan ihmisoikeussitoumuksen sekä toimittajia koskevat eettiset ohjeet. Yritys järjesti työpajoja tavarantoimittajilleen työelämän oikeuksista sekä aloitti työolojen parantamiseen tähtäävän yhteistyön Business for Social Responsibility (BSR) -järjestön kanssa keväällä 2015.

Finnwatch, Rainforest Action Network ja Vérite järjestivät palmuöljytuottajille pyöreän pöydän keskustelun Amsterdamissa kesäkuussa 2015. Chatham House -säännöillä käytyyn keskusteluun osallistuivat kaikki palmuöljymarkkinoiden keskeisimmät toimijat.

15.04.2015

Kohti veroparatiisivapaita ostoja

Miten veronmaksun vastuullisuus voidaan huomioida julkisissa hankinnoissa?

Finnwatch kävi läpi hankintalain ja uusien hankintadirektiivien mahdollisuudet verovastuullisuuden huomioimiseen. Raportissa annetaan myös suosituksia hankkijoille ja poliittisille päättäjille.

RAHOITTAJA: KESTÄVÄN TALOUDEN OHJELMAN KUMPPANIJÄRJESTÖT

19.05.2015

Lasitehtaan paremmat työolot

Seurantaraportti: Iittala ja Marimekko Thaimaassa

Finnwatch julkaisi vuonna 2013 selvityksen, jossa paljastettiin vakavia puutteita Marimekolle ja Fiskarsin Iittala-tuotemerkille tuotteita valmistaneen tehtaan työoloissa Thaimaassa. Lasitehtaan paremmat työolot -seurantaraportti tarkasteli miten työolot muuttuivat julkaisun jälkeen.

Raportin mukaan tehtaan työturvallisuus oli parantunut merkittävästi. Lisäksi tehdas oli järjestänyt työntekijöille koulutusta ja sallinut työntekijöille lainmukaiset vuosilomat.

RAHOITTAJA: IHMISARVOISEN TYÖN OHJELMAN KUMPPANIJÄRJESTÖT SEKÄ ULKOASIAINMINISTERIÖ

HYVÄT UUTISET

Marimekko julkaisi tärkeimmät alihankkijansa verkkosivuillaan. Fiskars osallistui thaimaalaisen tehtaan työolojen parantamiseen, mutta siirsi tehtaalla tuottamiensa lasituotteiden tuotannon takaisin Suomeen.

03.06.2015

Follow-up Study
Improvements at Tuna Fish Factories in Thailand

Selvitys on seurantaraportti Finnwatchin vuonna 2013 julkaistulle thaimaalaisten tonnikalatehtaiden työoloja selvittäneelle tutkimukselle.

Seurantaraportin mukaan kansainvälisen huomion kohteena jo vuosia olleet Euroopan markkinoille tonnikalaa tuottavat tehtaat Thaimaan Samut Sakhonissa paransivat työolojaan. Finnwatch löysi tehtailta kuitenkin edelleen ongelmia. Työpaikoilla esiintyi muun muassa syrjintää ja osa siirtotyöntekijöistä raportoi maksavansa korkeita rekrytointimaksuja. Tehtaiden alihankintaketjun vastuullisuutta varmistavien käytäntöjen todettiin olevan vasta alkutekijöissään.

RAHOITTAJA: EU

2015 Kehitysyhteistyön eurooppalainen teemavuosi

HYVÄT UUTISET

Yksi tutkituista tehtaista aloitti raportin julkaisun jälkeen pitkäaikaisen hankkeen siirtotyöntekijöiden oikeuksien puolesta työskentelevän Migrants Workers Right Networkin kanssa. Hankkeen tavoite on nostaa työntekijöiden tietoisuutta työelämän oikeuksista.

Thaimaan kalateollisuuden etujärjestöt ja yritykset antoivat raportin julkaisun jälkeen lausunnon, jossa ne lupasivat yhdistää voimansa taistellakseen laitonta kalastusta ja ihmiskauppaa vastaan.

Ranskan Action Aid käytti Finnwatchin tutkimusta pohjana omalle syyskuussa 2015 julkaistulle raportilleen, joka tarkasteli ranskalaisten supermarkettien E.Leclercin ja Casinon ostokäytäntöjä.

03.09.2015

Valtioenemmistöisten yhtiöiden veroraportit

Maakohtaiset tiedot edelleen avaamatta

Valtio velvoitti enemmistöomisteiset yhtiönsä raportoimaan veronmaksustaan maakohtaisesti ensimmäistä kertaa vuoden 2015 tilinpäätöksen yhteydessä. Finnwatch analysoi raporttien laadun.

Finnwatchin mukaan valtion tavoite siitä, että maakohtaisilla raporteilla saadaan näkyväksi aggressiiviseen verotukseen pyrkivät yritykset, jäi toteutumatta. Selvitys paljasti, että valtioenemmistöiset yhtiöt hyödynsivät raportoinnissaan kaikki valtioneuvoston laatiman raportointiohjeen porsaanreiät.

RAHOITTAJA: KESTÄVÄN TALOUDEN OHJELMAN KUMPPANIJÄRJESTÖT

HYVÄT UUTISET

Raportti herätti vilkkaan julkisen keskustelun ja Spotlight julkaisi raportin pohjalta kokonaisen ohjelman TV 1:llä. Valtionyhtiöiden veroraportointiohjeen laatimisesta vastannut entinen omistajaohjausministeri Sirpa Paatero vaati omistajaohjauksesta vastaavaa pääministeri Juha Sipilää tiukentamaan ohjeistoa siten, että valtionyhtiöiden on ilmoitettava liikevaihtonsa, voitto, maksetut verot ja muut keskeiset tunnusluvut maakohtaisesti. Vasemmistoliiton kansanedustaja Li Andersson jätti eduskunnassa kirjallisen kysymyksen siitä, minkälaisiin toimiin hallitus aikoo ryhtyä parantaakseen valtionyhtiöiden veroraportointia ja valtioneuvoston kanslian maakohtaisen tilinpäätöksen raportointiohjeita.

13.10.2015

Vastuullisempia kumikäsineitä?
Seurantaraportti Siam Sempermedin työoloista

Finnwatchin seurantaraportti kertoo työelämän oikeuksien polkemisen jatkuvan sairaalakäsineitä tuottavassa Siam Sempermed -tehtaassa Thaimaassa. Vuonna 2014 ensimmäisen kerran tutkimuksen kohteena olleen tehtaan valmistamia sairaalakäsineitä käytetään sairaanhoitopiireissä ympäri Euroopan.

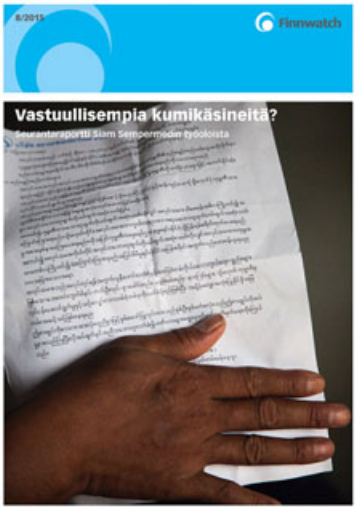

Raportti paljasti muun muassa, että tehdas piti hallussaan työntekijöiden matkustusasiakirjoja, asetti työntekijöille pakollisia tuotantotavoitteita sekä vähensi siirtotyöntekijöiden palkoista suuria summia asiakirjamaksuja.

RAHOITTAJA: IHMISARVOISEN TYÖN OHJELMAN KUMPPANIJÄRJESTÖT, ULKOASIAINMINISTERIÖ SEKÄ NORJAN SAIRAANHOITOPIIRIEN OSTORYHMÄ HINAS.

HYVÄT UUTISET

Suomen lisäksi raportista uutisoitiin laajasti myös Semperit-yhtiön kotimaassa Itävallassa. OneMed tilasi uuden seuranta-auditoinnin Siam Sempermedin tehtaalle ja osallistui Finnwatchin joulukuussa 2015 järjestämään seminaariin, jonka aiheena oli Thaimaan siirtotyöntekijöiden työoikeudet.

25.11.2015

Työtä tarjolla velaksi?

Työolot Thaimaan broileriteollisuudessa

Finnwatch julkaisi yhdessä Swedwatchin kanssa tutkimuksen Thaimaassa sijaitsevien broilertehtaiden työoloista. Raportti paljasti vakavia työelämän oikeuksien loukkauksia Suomeen broilertuotteita toimittavien tehtaiden työoloissa.

Selvityksen mukaan tehtailla muun muassa velkaannutetaan siirtotyöntekijöitä rektytointiin liittyvillä maksuilla sekä takavarikoidaan henkilökohtaisia asiakirjoja.

RAHOITTAJA: EU

2015
Kehitysyhteistyön
eurooppalainen teemavuosi

HYVÄT UUTISET

Raportti noteerattiin laajasti sekä Suomessa että kansainvälisesti.

Thaimaan työministeriö järjesti raportin myötä pyöreän pöydän keskustelun broilerteollisuuden yrityksille. Thaimaan ulkoministeriö antoi raportista lausunnon ja lukuisat kansainväliset järjestöt kirjoittivat aiheesta avoimen kirjeen.

Suomessa muun muassa S-ryhmä ja Snellmann kertoivat ottavansa raportin löydökset huomioon ja ainakin S-ryhmä kertoi lopettavansa thaimaalaisen broilerin oston kokonaan.

15.12.2015

On the borderline of responsibility

Case studies on the production of Tokmanni's own imports products in Thailand

Finnwatch tarkasteli työoloja kahdella thaimaalaisella tehtaalla, joista halpakauppaketju Tokmanni maahantoi Suomeen tuotteita.

Tutkituilta tehtailta löytyi muun muassa paperittomia siirtotyöntekijöitä, laittoman alhaisia palkkoja ja siirtotyöntekijöitä velkaannuttavia rekrytointimaksuja.

Finnwatch kehotti Tokmannia liittymään syksyllä 2015 julkaistuun päivittäistavarakaupan yritysten, kansalaisjärjestöjen ja viranomaisten yhteiseen näkemykseen yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden toimeenpanosta päivittäistavarakaupan hankintaketjuissa.

RAHOITTAJA: IHMISARVOISEN TYÖN OHJELMAN KUMPPANIJÄRJESTÖT

HYVÄT UUTISET

Tokmanni kertoi tehostavansa hankintojensa vastuullisuuden valvontaa jatkossa. Yhtenä Päivittäistavarakauppa ry:n jäsenenä Tokmanni oli mukana valmistelemassa päivittäistavarakaupan päivitettyä kannanottoa hankinnan eettisistä normeista. Päivitetty kannanotto perustuu osittain edellä mainittuun yhteiseen näkemykseen yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden toimeenpanosta päivittäistavarakaupan hankintaketjuissa.

Finnwatchin ensimmäinen kehitysyhteistyöhanke lähti käyntiin loistavasti

Vuonna 2015 Finnwatchin aloitti kehitysyhteistyöhankkeen yhdessä thaimaalaisen kansalaisjärjestö Migrant Worker Rights Networkin (MWRN) kanssa. Hankkeen ensimmäinen vuosi sujui erinomaisesti ja monet tavoitteet toteutuivat yli odotusten.

Kehitysyhteistyövaroilla toteutettava hanke keskittyy tukemaan Thaimaassa työskenteleviä heikossa asemassa olevia siirtotyöläisiä lainopillisella neuvonnalla ja koulutuksella sekä edistämällä ammatillista järjestäytymistä.

Ensimmäisen vuoden saavutuksia olivat muun muassa:

- Työriiston uhreiksi joutuneille siirtotyöntekijöille neuvoteltiin yhteensä 411 090 euroa korvauksia.
- Yli 6 000 siirtotyöläistä sai lainopillista neuvontaa työelämän oikeuksista.
- 542 laittomasti irtisanottua työntekijää sai työpaikkansa takaisin.
- Velkoihin sidottujen siirtotyöntekijöiden velkoja saatiin leikattua yli 35 700 euroa.
- 425 henkilöä osallistui MWRN:n järjestämiin kieli- ja tietokonekursseille.
- Yli 3 000 siirtotyöntekijää osallistui MWRN:n työelämän oikeuksia käsitteleviin koulutuksiin.
- Hankkeen avulla MWRN:n avasi uuden toimiston Songkhlan maakuntaan.
- MWRN:n hallinnollinen kapasiteetti vahvistui huomattavasti.

Lisäksi hankkeessa toteutettiin tutkimuksia suomalaisten ja eurooppalaisten yritysten alihankintaketjuissa Thaimaassa sekä käytiin vuoropuhelua eurooppalaisten yritysten kanssa. Hankkeen osana julkaistu Finnwatchin raportti käsitteli Tokmannin hankintaketjua ja se sai laajaa mediahuomiota Suomessa. Raportin avulla herätettiin keskustelua rekrytointimaksujen ongelmallisuudesta.

”Tämä yhteishanke on antanut MWRN:lle oivan mahdollisuuden kasvaa ja vahvistaa meidän hallinnollista kapasiteettiamme, jotta voimme toimia johtavana siirtotyöntekijöiden yhteisöä tukevana järjestönä. Myös tutkimustyöllämme yhdessä Finnwatchin kanssa on positiivisia pitkäaikaisia vaikutuksia kymmenien tuhansien Thaimaassa elävien siirtotyöntekijöiden elämään.”

Sein Htay, puheenjohtaja, Migrant Worker Rights Network

EU Supply Cha!nge

Finnwatch ja 17 muuta eurooppalaista järjestöä käynnistivät Supply Cha!nge -yritysvastuuhankkeen, jonka tavoitteena on kaupan oman merkin tuotteiden vastuullisuuden lisääminen. Kolmivuotisessa projektissa tutkitaan tuotteiden tuotanto-oloja sekä vaikutetaan muun muassa Euroopan unionin yritysvastuupolitiikkaan.

SUPPLY CHA!NGE
MAKE SUPERMARKETS FAIR

2015
Kehitysyhteistyön
eurooppalainen teemavuosi

Lidl läpinäkyväksi

Osana Supply Cha!nge -hanketta Finnwatch järjesti Lidlin läpinäkyvyyttä vaativan valokuvakampanjan. Kampanjan aikana kerättiin valokuvia Lidlin myymälöistä ympäri Suomea ja luovutettiin Lidlin Suomen osastolle vetoomus läpinäkyvyyden puolesta.

Kuvavetoomukseen saatiin kuvia lähes 40 eri Lidl-myymälästä yli 20 paikkakunnalta. Finnwatch luovutti läpinäkyvyyttä vaativan lausunnon Lidlin Suomen osaston vastuullisuusjohtajille yhdessä Eettisen kaupan puolesta ry:n ja Changemakerin kanssa 5.2.2016.

LIDL LÄPINÄKYVÄKSI

LIDL ON TÄLLÄ HETKELLÄ ainoa Suomessa toimiva iso päivittäistavarakaupan ketju, joka ei anna tietoja alihankkijoistaan. Me suomalaiset Lidlin asiakkaat haluamme tietää mistä Lidlin hankkimat tuotteet tulevat.

USEAT TUTKIMUKSET JA SELVITYKSET ovat nostaneet esiin ongelmia päivittäistavarakaupan tuotteiden tuotantoketjuissa niin sanotuissa riskimaissa. Toisin kuin muiden suurien päivittäistavarakauppojen, Lidlin tuotteiden vastuullisuutta ei ole voitu tutkia, sillä se on salannut tuotteidensa alkuperän.

SUOMESSA ON LÄHDETTY LAAJALLA RINTAMALLA tekemään työtä päivittäistavarakaupan ihmisoikeusvastuun lisäämiseksi alihankintaketjuissa. Syksyllä 2015 ministeriöt, kansalaisjärjestöt, ammattiliitot ja kaupan edustajat laativat yhteisen näkemyksen YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia ohjaavien periaatteiden toteuttamisesta päivittäistavarakaupan hankintaketjuissa. Yhteisessä näkemyksessä sovittiin myös avoimuudesta. Lidl ei liittynyt mukaan näkemyksen allekirjoittajiin.

TOIVOMME, ETTÄ LIDL MUUTTAA TOIMINTAANSA läpinäkyvämmäksi ja sitoutuu yhteisiin vastuullisuustavoitteisiin.

Finnwatch

CHANGEMAKER

Finnwatchin, Eettisen kaupan puolesta ry:n ja Changemakerin vetoomuksen yhtyy Lidlin asiakkaita yli 20 paikkakunnalla. #lidlläpinäkyväksi-kampanjan aikana Lidlin tuotteiden alkuperästä kiinnostuneet kuluttajat kuvasivat kuvavetoomuksen lähes 40 eri Lidl-myymälää.

Oikeustaistelu Thaimaassa jatkuu

Finnwatchin tutkijan ja ihmisoikeuspuolustajan Andy Hallin oikeustaistelu jatkui Thaimaassa. Finnwatchin vuonna 2013 julkaistun raportin myötä ananasmehutuotteita valmistava thaimaalainen Natural Fruit on nostanut useita rikos- ja siviilioikeuskanteita Hallia vastaan.

Andy Hall on saanut laajaa kansainvälistä tukea. Heinäkuussa 2015 kymmenet järjestöt vaativat Thaimaata lopettamaan tutkijoiden ja ihmisoikeuspuolustajien häirinnän. Hallin tapaus nostettiin esiin myös Yhdysvaltojen ihmiskauppaa koskevassa TIP-raportissa sekä Amnesty Internationalin 2015/2016 vuosiraportissa.

"Natural Fruit jatkoi juridista häirintää läpi vuoden 2015. Saan kuitenkin voimaa siitä, että näiden ahdistelijoiden toimet tuovat kansainvälisesti esille Thaimaassa työskentelevien siirtotyöntekijöiden ahdingon sekä heidän oikeuksiaan puolustavien henkilöiden vaikean tilanteen." Andy Hall

Oikeustoimia on nostettu esille myös EU-tasolla. Britannian meppien lisäksi Merja Kyllönen ja Heidi Hautala nostivat Hallin tapauksen esiin EU-parlamentissa, joka puolestaan vaati EU:n Thaimaan delegaatiota jatkamaan oikeustoimien aktiivista seuraamista. Parlamentti kehotti delegaatiota muun muassa osallistumaan Hallin oikeusistuntoihin. Hall kutsuttiin kertomaan oikeudellisesta häirinnästä myös YK:n yritysvastuutyöryhmän konferenssiin Genevessä.

Suomessa Hallia vastaan nostettuja oikeustoimia käsiteltiin runsaasti mediassa, mm. Yle MOT:n pitkässä dokumentissa marraskuussa 2015.

Finnwatch tukee Andy Hallia oikeustaistelussa kaikin mahdollisin tavoin esimerkiksi koordinoimalla kansainvälistä vaikuttamistyötä, osallistumalla todistajana oikeudenkäynteihin sekä rahoittamalla puolustusasianajajien työtä.

Mediahuomio

Finnwatch sai laajasti mediahuomiota vuonna 2015. Mediaosumien piikit osuivat raporttien julkaisuajankohtiin ja Finnwatch sai medianäkyvyyttä myös kansainvälisesti.

Mediaosumia yhteensä: 1 526*

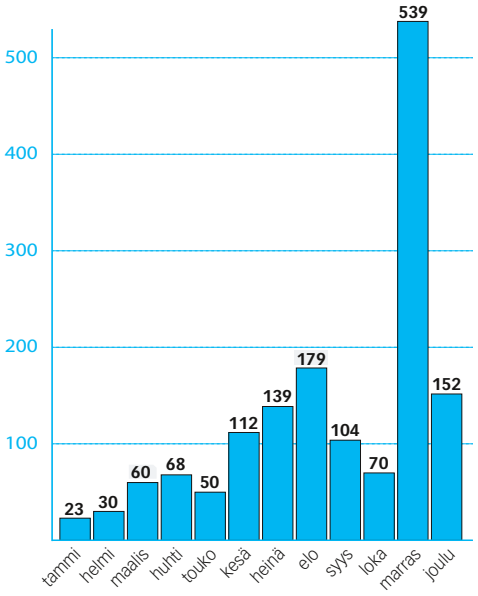

* Tässä tilastoidut mediaosumat sisältävät vain verkkolehdet. Luku ei sisällä esimerkiksi radio- ja TV-juttuja

Suosituimman medialähteet

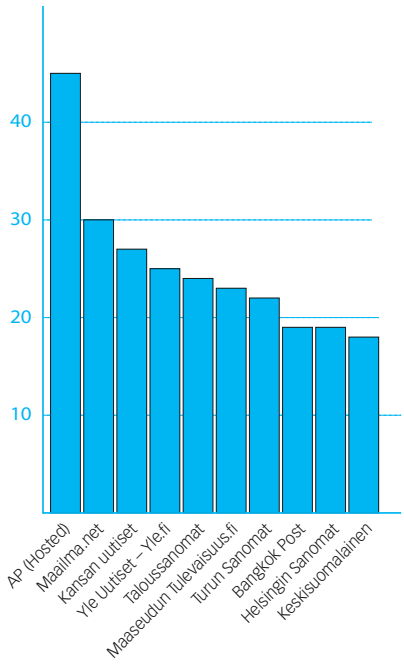

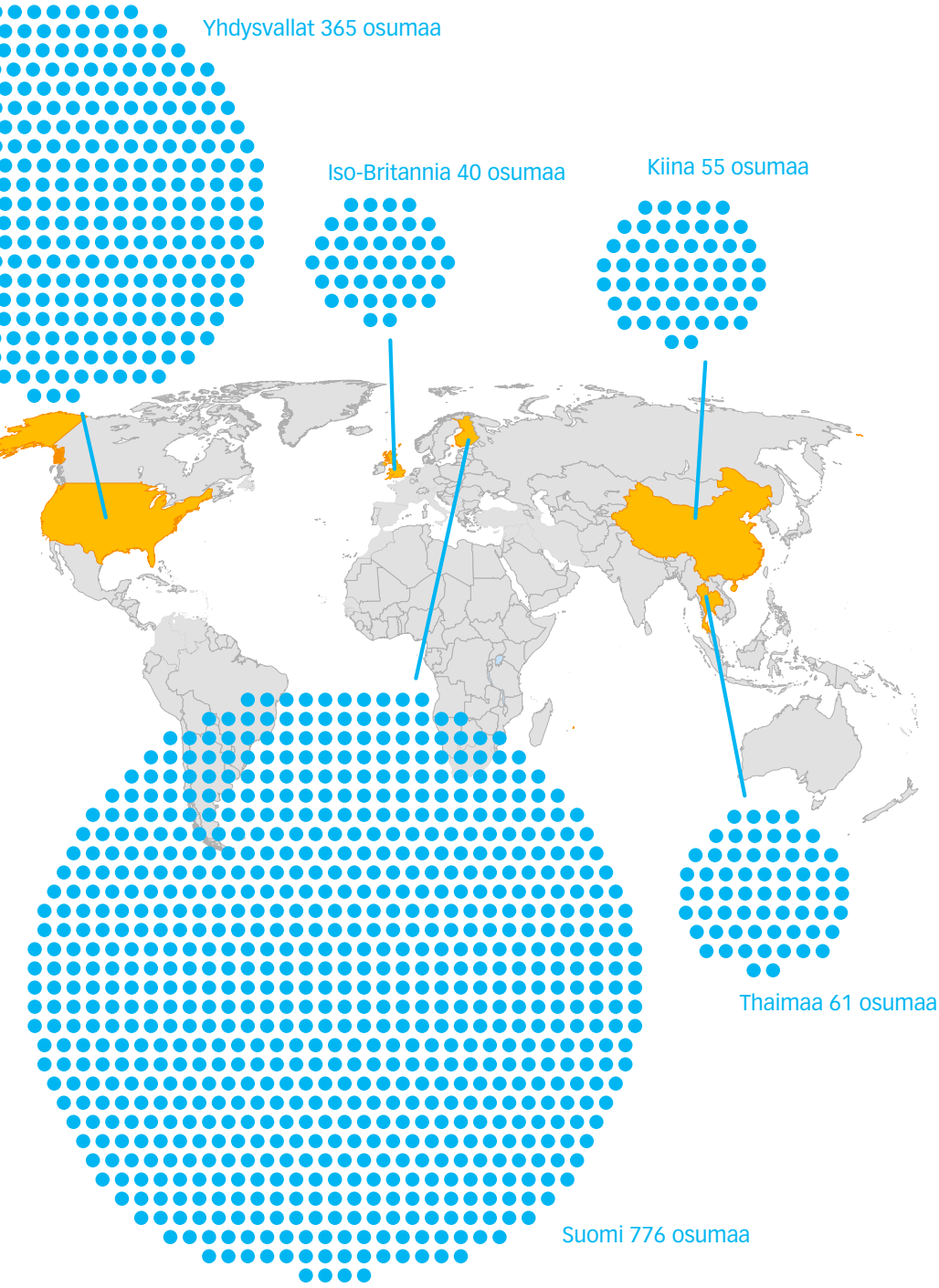
Yhdysvallat 365 osumaa
Iso-Britannia 40 osumaa
Kiina 55 osumaa
Thaimaa 61 osumaa
Suomi 776 osumaa

TAMMIKUU

Turun Sanomat | ts.fi

UUTISET TURUN SEUTU URHEILU TSTV

Juuri nyt » Lääketestiin osallistunut henkilö aivokuo

Finnwatch auttaa yrityksiä maksamaan elämiseen riittä palkkaa

Kotimaa | Turun Sanomat | 13.2.2015 10:32 | 8

Finnwatchin tänään julkaistussa selvityksessä vertaillaan erilaisia elämise laskentamalleja.

Kansalaisjärjestön tekemä selvitys tarjoaa suomalaisyrityksille mallin, jol laskea riittävän palkan suuruus.

– Vaikka elämiseen riittävä palkka on ihmisoikeus, yritykset huomioivat alihankintaketjuissaan, Finnwatchin tutkija ja lakimies Henri Telkki sa

Monet yritykset ovat Finnwatchin mukaan esittäneet alhaisten palkkojen lain noudattamisen sekä vedonneet siihen, ettei elämiseen riittävän palka olemassa kunnollisia malleja.

Elämiseen riittävällä palkalla tarkoitetaan palkkaa, jolla työntekijä pystyy perheelleen riittävän ravinnon, asumisen, vaatetuksen, terveydenhuollon, muut perustarpeet.

Riittävä palkka mahdollistaa myös pienimuotoisen säästämisen ja osallis kulttuuriseen elämään.

HELMIKUU

TALOUSSANOMAT

Uutiset | Yrityshaku | Pörssi | Autot | Asuminen | Oma raha | It-vikko

Finnwatch tylyttää Wärtsilää "keltaisesta ammattiliitosta"

Kansalaisjärjestö syyttää voimaloita ja merimoottoreita valmistavaa Wärtsilää alhaisten palkkojen maksamisesta.

4.3.2015 10:30 Taloussanomat

MAALISKUU

TALOUSSANOMAT

Uutiset | Yritys | Pörssi | Autot | Asuminen | Oma raha | It-vikko

Neuvo suomalaisfirmoille: Näin lasketaan elämiseen riittävä palkka

POHJALAINEN.fi

ETUSIVU UUTISET URHEILU MIELIPIDE BLOGIT KUVAT JA VIDEOT KUPONGIT

UUTISET-ETUSIVU POHJANMAA POLIISIUUTISET KOTIMAA ULKOMAAT

Finnwatch: "Wärtsilä maksaa elämiseen riittämättömiä palkkoja"

04.03.2015 10:49 (Päivitetty: 04.03.2015 12:37)

Wärtsilän koulutuskeskus Khopolissa. Kuva: Finnwatch

Wärtsilä maksaa elämiseen riittämättömiä palkkoja ja sen alihankkijoiden valvonnassa on puutteita, väittää kansalaisjärjestö Finnwatch tänään julkaistussa raportissaan.

Finnwatch tutki Wärtsilän toimintaa Mosambikissa ja Intiassa vuoden ajan. Tänään julkaistava raportti on järjestön laajin yksittäistä yritystä koskeva selvitys. Raportti on tuotettu Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASKin, Metalliliiton, Insinööriliiton ja Ammattiliitto Pron tiukkuksesta.

Järjestön mukaan Wärtsilän Intian Khopolissa sijaitsevalla tehtaalla maksetaan elämiseen riittämättömiä minimipalkkoja ja käytetään runsaasti määräaikaisia vuokratyöntekijöitä.

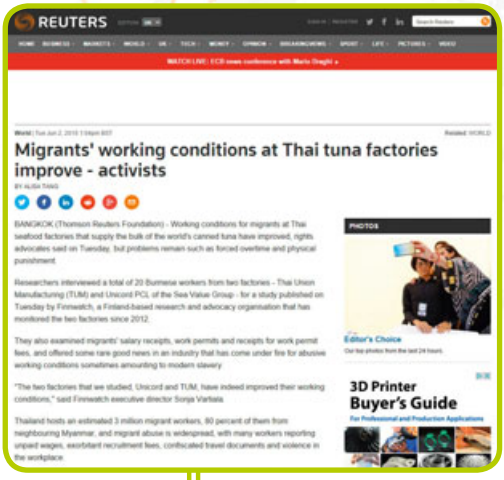

HUHTIKUU

TOUKOKUU

KESÄKUU

ELOKUU | SYYSKUU | LOKAKUU

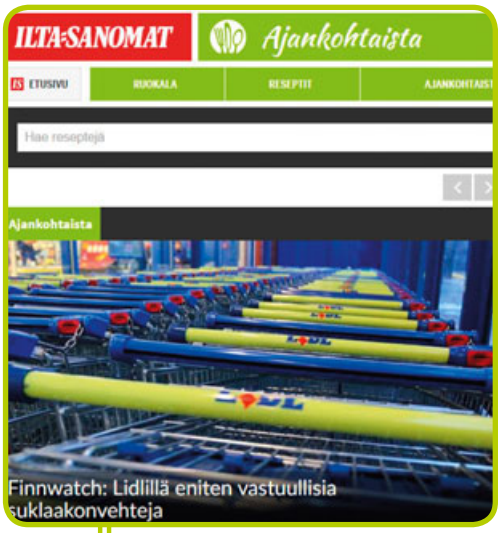

MARRASKUU

JOULUKUU

Vaikuttamistyö

Finnwatchin kannanotot ja lausunnot vuonna 2015

02.02	Lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle kirjanpitolain muutostarpeita pohtineen työryhmän mietinnöstä
23.03	Avoin kirje kehitysministeri Paaterolle: Finnwatchin toiminnan perusrahoitus
24.04	Hankintalain kokonaisuudistus – lausunto lainvalmistelutyöryhmän jäsenille
01.05	Lausunto Yhdysvaltain ulkoministeri John Kerrylle: Thailand's designation in the 2015 Trafficking in Persons Report
03.07	Lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle hankintalainsäädännön kokonaisuudistuksen valmisteluryhmän mietinnöstä
27.07	Lausunto Yhdysvaltain ulkoministeri John Kerrylle 27.7. julkaistun Trafficking in Persons -raportin Thaimaata koskevasta luokituksesta
19.08	Avoin kirje Thaimaan pääministerille Prayuth Chan-ochalle Andy Hallin oikeudenkäyntiin liittyen
09.10	Lausunto valtiovarainvaliokunnan verojaostolle valtioneuvoston selvityksestä koskien Euroopan komission tiedonantoa Euroopan unionin oikeudenmukaisesta ja tehokkaasta yhtiöverojärjestelmästä
15.10	Lausunto ulkoasiainvaliokunnalle valtion talousarvioesityksestä vuodelle 2016
22.10	Lausunto lakivaliokunnalle tehokkaan katumisen lakiehdotuksesta
26.10	Avoin kirje ministeri Toivakalle: Konfliktimineraalien kauppaa koskeva EU:n lainsäädäntöhanke
03.11	Lausunto valtiovarainvaliokunnan verojaostolle tehokkaan katumisen lakiehdotuksesta
13.11	Lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle OECD:n toimintaohjeisiin liittyvän kansallisen yhteiselimen uudelleenjärjestelystä

Vuonna 2015 Finnwatchin julkaisemat mielipidekirjoitukset, tiedotteet ja uutiset:

06.01	Tuhannet suomalaiset vaativat avoimuutta yritysten veronmaksuun
21.01	Voitto: Thaimaa luopui vankityöohjelmista
29.01.	Blogi: Armahtakaa itkevät teinit
13.02.	Elämiseen riittävän palkan laskentamalla julkaistu
03.03.	Wärtsilä – pieniä palkkoja ja puutteita alihankkijoiden valvonnassa
06.03.	Työelämän oikeudet palmuöljytuotannossa – uusi ohjeisto julkaistu
13.3.	Finnwatch aloittaa yhteistyön MWRN:n kanssa
13.03.	Neste Oilin alihankkija parantaa työoloja
13.03	Blogi: Kun palkka ei riitä elämiseen
18.03	Euroopan komissio pitää ennakkoveropäätökset ei-julkisina Luxleaks- skandaalista huolimatta
20.03.	Kuluttajaliitosta Finnwatchin kymmenes jäsenjärjestö
26.03.	Blogi: Me olemme niin samaa mieltä, Hesburger
02.04.	Orjasuklaata taas tarjolla? – Lidl voitti ylivoimaisesti suklaavertailun
09.04.	Palmuöljysertifiointi RSPO vastaa arvosteluun
15.04.	Verovastuukriteereitä voi ja pitää käyttää julkisissa hankinnoissa
17.04.	Blogi: Kehityspolitiikassa ei edelleenkään huomioida tuloverosopimusten vaikutuksia kehitysmaihin
22.04.	Komissio: Keltainen kortti Thaimaalle
24.04.	Finnwatchin teesit hankintalain valmisteluun
28.4.	Julkisissa hankinnoissa korostettava vastuuta

18.05	Blogi: Kuin koira veräjästä
18.05.	Thaimaalaisen design-tehtaan työolot paranivat
27.05.	Blogi: Hallitusohjelma asettaa yritykset ihmisoikeuksien edelle
02.06.	Tonnikalatehtaiden työolot ovat parantuneet, mutta tuotannossa riittää silti ongelmia
03.06	Kustantamot reagoivat Finnwatchin raporttiin
18.06.	Blogi: Komission suunnitelma yritysverotuksen uudistamiseksi EU:ssa jää vielä pahasti vajaaksi
26.06.	Verimineraalit pois kännyköistä? – Suomi vastustaa
26.06	Valtio-omisteinen Arctia Shipping avustaa Shelliä kestämättömässä Arktisessa öljynporauksessa
18.07.	Finnwatchin tutkija Andy Hall edelleen syytettynä
13.08.	Järjestöiltä leikataan 49 miljoonaa, Finnwatchille ohjataan 100 miljoonaa
20.08.	Siirtotyöläisille 117 500 euron arvosta korvauksia
21.08.	35 muutosta hankintalain valmisteluun
28.8.	Veroparatiisikeskustelun on perustuttava tosiasioihin
01.09.	Valtionyhtiöt luistivat maakohtaisten verotietojen raportointivelvotteista
08.09.	Blogi: Finnfundin selitysten pato murtuu
16.09.	Blogi: Vinkkejä pääministeri Sipilän TV-puheeseen
28.09.	Hallitus ajaa kansalaisjärjestöjen toimintaa alas
30.09.	Blogi: Verotuloja varakkaita veronkiertäjiä armahtamalla? – Lakiesityksen perustelut ontuvat
07.10.	Hallitus jäädytti Finnwatchin rahoituskanavat – järjestö vastaa joukkorahoituskampanjalla
07.10.	Blogi: Valtiovarainministeriö lobbaa hallintarekisteriä ja jättää faktat kertomatta
09.10.	Blogi: Hei, me puhutaan pehmeitä!

13.10.	Työelämän oikeuksien loukkaukset jatkuvat sairaalakäsineiden tuotannossa
03.11.	Kansalaisjärjestöt: omistukset salaavaa hallintarekisteriä ei pidä säätää
04.11.	Blogi: Päivittäistavarakauppa sitoutui vastuullisuuteen – Lidl loistaa poissaolollaan
09.11.	Blogi: Hallintarekisterilakiehdotus on susi
10.11.	Lidl-kauppaketjulta vaaditaan lisää läpinäkyvyyttä
25.11.	Broilertehtailla vakavia työelämän oikeuksien loukkauksia Thaimaassa
15.12.	Vastuullisuuden rajamailla
17.12.	Blogi: Lidl – ritari valkoisella ratsulla?
20.12.	Lidl voitti suklaakonvehtien vastuullisuusvertailun

Yritysvastuukeskusteluun osallistuminen

Finnwatch osallistuu aktiivisesti julkiseen yritysvastuukeskusteluun suoran poliittisen vaikuttamistyön lisäksi.

Vuonna 2015 Finnwatch osallistui muun muassa seuraaviin tilaisuuksiin:

20.1.	Alko: Tavarantoimittajien koulutustilaisuus yritysvastuusta
20.1.	Ulkoministeriö: Vähittäiskaupan ihmisoikeusvastuuta käsittelevä pyöreän pöydän keskustelu
2.2.	Neste: Yritysvastuuta koskeva sidosryhmätilaisuus

12.2. Ulkoministeriö: Vähittäiskaupan ihmisoikeusvastuuta käsittelevä pyöreän pöydän keskustelu

Finnwatch osallistui ulkoministeriössä kauppaketjujen väliseen pyöreän pöydän keskusteluun. Sidosryhmien kesken laadittiin yhteinen näkemys YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden noudattamisesta ja sen allekirjoittivat Kesko Oyj, Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK) ja Tuko Logistics Osuuskunta. Oman merkin ja oman maahantuonnin piiriin kuuluviin tuotteisiin keskittyvä yhteinen näkemys on kansainvälisesti ainutlaatuinen ja kunnianhimoinen. Se muun muassa vaatii kauppaketjuja antamaan tietoa alihankintaketjuistaan sidosryhmille sekä ihmisoikeusriskien arviointia keskeisille ja korkean riskin raaka-aineille.

20.2.	Lafede.cat, Barcelona: Yritysvastuun koulutustilaisuus katalonialaisille kansalaisjärjestöille
5.3.	Ulkoministeriö: Vähittäiskaupan ihmisoikeusvastuuta käsittelevä pyöreän pöydän keskustelu

11.3.	Ministeri Sirpa Paatero: Kansalaisjärjestöjen keskustelutilaisuus ajankohtaisista yritysvastuukysymyksistä
25.3.	Ulkoministeriö: Kansalaisjärjestöseminaari
26.3.	Ulkoministeriö: Vähittäiskaupan ihmisoikeusvastuuta käsittelevä pyöreän pöydän keskustelu
27.3.	Vihreät: Kehityspoliittinen seminaari, Kirjasto 10
31.3.	Kepa: Kuka päättää? – Kehityspoliittinen debatti
15.4.	BSCI: Sidosryhmätilaisuus – Uudistetut toimintaperiaatteet – mitä muutos tarkoittaa käytännössä?
16.4.	Työ- ja elinkeinoministeriö: Tekstiili- ja vaatetusalan ihmisoikeusvastuuta käsittelevä pyöreän pöydän keskustelu
5.5.	Elintarviketeollisuusliitto: Elintarvikepäivä – Tiedätkö varmasti, mitä alihankinta- ketjussasi tapahtuu?
6.5.	Motiva: Kestävien hankintojen vuosiseminaari
12.5.	FiBS: Ratkaisun paikka -messut
22.5.	Kepa: Painavaa asiaa -tapahtuma Pikkuparlamentissa
23.5.	Kepa: Maailma kylässä -festivaali
24.5.	AEPF: Maailma kylässä -festivaalin keskustelupaneeli
25.5.	Suomen kansainvälisoikeudellinen seura: Yritystoiminta ja ihmisoikeudet – Valtion vastuu hukassa? -seminaari
3.6.	Finnwatch ja Suomen kustannusyhdistys: Pyöreän pöydän keskustelu Kirjoja Kiinasta -raportista

4.6. Finnwatch, Rainforest Action Network, Verité: Pyöreän pöydän keskustelu työelämän oikeuksista palmuöljyteollisuudessa, Amsterdam

Järjestimme yhdessä RAN:in ja Veritén kanssa keskustelutilaisuuden Amsterdamissa RSPO-kokouksen alla vastuullisesta palmuöljytuotannosta. Tilaisuudessa esiteltiin Finnwatchin vuonna 2014 julkaistun raportin keskeisimmät löydökset, keskusteltiin erityisesti siirtotyöntekijöiden oikeuksista sekä esiteltiin kansalaisjärjestöjen yhteistyössä laatimat periaatteet sosiaalisesti vastuulliseen palmuöljytuotantoon. Tilaisuuteen osallistui maailman suurimpia palmuöljytuottajia ja niiden ostajia.

4.6.	Ulkoministeriö: Vähittäiskaupan ihmisoikeusvastuuta käsittelevä pyöreän pöydän keskustelu
12.6.	Heidi Hautala, Kehys: Yritysvastuutapaaminen kansalaisjärjestöille
12.–14.6.	Media Facades: Työpaja Helsingin juhlaviikkojen Arkikatko-kampanjoiden valmistelemiseksi
14.7.	Marttaliitto: SuomiAreena
8.9.	Kansalaisjärjestöjen mielenosoitus kehitysyhteistyöleikkauksia vastaan
10.9.	Malesian Helsingin lähetystö: Seminaari palmuöljystä
12.09.	Eettisen kaupan puolesta ry ja Reilu kauppa ry: Reiluttaja-koulutus
18.9.	SONK: Talous ja demokratia -seminaari
2.10.	Teollisuuden palkansaajat: EWC-koulutus
7.10.	JHL: Kunnon työn päivän reilu kahvitauko -tilaisuus
14.10.	Long Play: Long Play Live Journalismigaala
23.–24.10.	Supply Cha!nge, Milano: Business Forum
28.10.	Helsingin yliopiston ylioppilaskunta ja Naisten Pankki: Vastuullinen vaateteollisuus? -keskustelupaneeli
12.11.	Ulkoasiainministeriö: Kansalaisjärjestöjen tapaaminen ICJ:n kanssa
17.11.	Metallityöväen liitto: Ammattiosaston kansainvälinen toiminta -koulutus
20.11.	Ammattiliitto Pro: Edustajiston seminaari kansainvälisestä työstä
25.11.	Suomen kustannusyhdistys: Lukemattomia suhteita, Mediapäivän aamupäiväseminaari

04.12. Finnwatch: Pyöreän pöydän keskustelu yrityksille Thaimaan siirtotyöntekijöiden oikeuksista

Finnwatch järjesti joulukuussa Thaimaan siirtotyöntekijöiden työoloja käsittelevän seminaarin, johon osallistui yhteensä yhdeksän eri suomalaisen tai pohjoismaisen yrityksen sekä vastuullisuusjärjestelmien edustajaa. Paikalla oli myös ulkoministeriön edustajia. Seminaari käsitteli siirtotyöntekijöiden työelämän oikeuksia Thaimaassa ja vastuullisen rekrytoinnin periaatteita. Tilaisuuden pääpuhujana toimi Andy Hall.

4.12.	Thaimaan Suomen lähetystö: Thaimaan kuninkaan syntymäpäivävastaanotto
10.12.	SASK: Teemaseminaari yritysten kehitysyhteistyöstä

Finnwatch ry
Malminrinne 1B, 2.krs
00180 Helsinki
info@finnwatch.org
www.finnwatch.org
@Finnwatch1